

**ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ-
гр.СМОЛЯН
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ
”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КЛИСУРА”
гр.Клисура, ул. „20-ти Април” №26 Email: dgsklisura@ucdp-smolian.com**

Изх. № В-12-423/13.02.2023г.

Одобрил:.....*П.....

/инж. Христо Колев-Директор ТП ДГС-Клисура/

/*Налице са положени подписи, като същите са заличени съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679/

***АНАЛИЗ НА ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ И ОТРИЦАТЕЛНИТЕ
ЕКОЛОГИЧНИ И СОЦИАЛНИ ВЪНШНИ ЕФЕКТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА
ТП ДГС-КЛИСУРА за 2022г.***

I. Увод

През 2022год. няма промяна в собствеността на горите, както и промени в начина на ползване.

Общата площ на горските територии, стопанисвани от ТП ДГС „Клисура” е в размер на 17683.2 ха, разпределени по вид собственост

-държавна собственост-17428.7 ха.

-общински гори-161.9ха.

-физически лица-92.6ха. Данните са на база Горскостопански и Ловностопански план за Държавните горски територии на ТП „ДГС-Клисура”/част Клисура/ за периода 2016-2025год. Утвърден със Заповед на ИАГ №928/13.10.2017година. ТП”ДГС-Розино” преминава към ТП”ДГС-Клисура”, съгласно Заповед №РД 09-1083 от 01.08.2012година.

По ГСП от 2012г./в процес на утвърждаване през 2023г./ на ТП „ДГС-Розино” общата горска територия е 10208,5 ха : в.т.ч.ДГТ-10043,9ха, топола ДГФ-0,5;в т.ч. Общинска собственост-123,3 ха; в т.ч. ЧГФ-38,8ха.

-Обща площ на стопанисваната територия включена в обхвата на сертификата – 17418.60ха. Забележка:/10,10ха. е площ извън обхвата на сертификата/

-Площ на защитените територии –13823,37 ха. Защитена местност ”Върлишница-188.9ха, Защитена местност „Бурсук кая“-47,7ха, защитени зони, попадащи в границите на ТП „ДГС "Клисура": BG0000429 Река Стряма-72.4ха, BG0001389 Средна гора- 4046.5ха, BG0001493, Централен Балкан-буфер-4998.1ха, BG0000494 Централен Балкан-84.1ха, BG0002054 Средна гора-4313.6ха, поддържан резерват ”Богдан”-5,6ха., Резерват „Чамджа”-66,8ха. „Розино”-3734.80ха.; „Клисура”-1421,2 ха.

- Площ на стопански гори- Стопански горски територии, определени по реда на чл. 5, ал. 4 от ЗГ. На територията на ТП „ДГС Клисура“(в земл. на гр. Клисура) липсват.

-в землище на с. Розино- – 572.6 ха.

- Площ на плантациите -няма налични

През 2022г. няма издавано Решение за промяна на предназначението на гори и земи от ДГТ. Няма текущи реституционни съдебни спорове за територии стопанисвани от ДГС. На територията на стопанството не са идентифицирани и случаи на разрушаване/ нарушаване на обществена/ частна инфраструктура в следствие движение на тежкотоварни камиони извършващи превоз на дървесина.

Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2022 до 31.12.2022 година е както следва:

ОБЩО ДЪРВОДОБИВ: 33 336.57 куб.м. в т.ч. Изпълнението е на 112%, спрямо заложения разчет на годината. Добити със собствени работници-са общо 4191куб.м. лежаща маса. Реализирано количество дървесина за 2022 г. е 33 083куб.м.

С писмо с изх. № В-10-1513 #1 от 07.11.2022г на ЮЦДП е определено годишно ползване от 30 440куб. м. дървесина в ДГС-Клисуря са формирани както следва:

- За продажба на дървесина на корен за 1797 куб. м. , -за предварителна продажба на прогнозни количества дървесина -8824 куб.м.,

-за възлагане на добив.на дървесина -11844куб. м.,от които един обект в комплекс от дейности за 1 043 куб.м., обект ЗД2022-дългосрочен договор -2654куб.м.

Общо за добив и корен куб. м. което е 50,10% от одобреното годишно ползване. Предложени за местни търговци са 5 обекта за предварителна продажба на дървесина 3 047 куб.м. -10,0% от средното годишно ползване.

Обектите са формирани като са взети в предвид разположението на подотделите гравитацията на дървесината, структурата на пазара, съществуващата горска пътна мрежа и др. Анализът показва че са формирани различни по обем обекти от 37 до 2 654 куб.м. което дава възможност за участие на повече фирми с различни мощности и предпоставка за по-навременен усвояване на предвидените количества дървесина.

Извършените лесокултурни дейности са както следва:

2.1.Защита на горски територии:

-Поддържане на съществуващи минерализовани ивици-17996л.м на стойност 3583лв. Отчетени са: -поддържане на стари минерализовани ивици/ ръчна обработка/-17996л.м. на стойност 1897лв.; -поддържане на стари минерализовани ивици/ механична обработка- със собствен трактор/- 16196 л.м.

Противопожарни депа: Планираните средства са в размер на 1153.00лв. Отчетени са 128,32лв.- за техническо обслужване/ профилактика и поддръжка/ на прахови пожарогасители.

2.2.Стопанисване:

-Маркиране ЛСФ 2022г. Планувани са 40 000 куб.м. за 30 000лв. Отчетени са 29 814 куб.м.,

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени със собствени работници-маркиране и след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии-държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти. Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС „Клисуря” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности. Разнообразието на

релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

II. Анализ на положителните въздействия

A/Примери за позитивен социален външен ефект

2.1. ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството, изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана. При все ограниченията, ДГС „Клисура“ е сред активните в подпомагане на местната общност. В изключително позитивна светлина могат да бъдат изтъкнати усилията за подпомагане на местни събития като Празника на картофа и празника на патриотичната песен, даряването на коледни елхи и фиданки, осигуряването на дървен материал за институции, училища, детски градини. Изтъква се и подкрепата към Професионалната гимназия по икономика в гр. Клисура. През 2022 год. бяха проведени срещи с ученици от няколко училища във връзка с популяризирането на горската професия, запознаване с дейностите в горите, залесяване, съвместни инициативи и обучения. Запознаването на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии-държавна собственост от ТП „ДГС Клисура“ се осъществява по отговорен начин, съчетаващ екологичните, икономичните и социалните ползи от горите.

През изтеклата година с кметовете на общините и кметствата бяха направени срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Бяха разглеждани въпроси относно вид дейност, обекти, местности, сключени договори, маршрути за движение на транспортни средства по горските автомобилни пътища на ТП „ДГС Клисура“

2.2. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ. По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на изключително добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и местните кметове. Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДГС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация.

2.3. ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ДГС „Клисура“, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев (почти на 100%), тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДГС. Възможностите за осигуряване им са две – закупуването им от склад или индивидуалното им добиване (по тарифа на корен), което значително намалява цената. Желаящите да добиват сами дървата си като цяло намаляват. Кметът на съответното населено място изготвя списък на правоимащите (до 10 м³ на домакинство) на базата на който ДГС прави справка за възможното ползване и определя обекти за съответната година. Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев, и в бъдеще ще остане сфера от дейността

на ДГС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената. На този етап проблеми с наличните количества не са отчетени, но има забавяне по изпълнение на фактури, дължащо се на обстоятелството, че все още до много дърводобивни обекти достъпа е затруднен, при някои и невъзможен. Причината е, че част от територията на ДГС-Клисура беше засегната от природно бедствие-наводнение. Въведено беше бедствено положение за част от Община Карлово с заповед №РД-857/02.09.2022г на кмета на общината, удължена с заповед №РД-884/12.09.2022г до 02.10.2022г. Щетите, нанесени върху горската инфраструктура, вследствие на обилните валежи са-големи. От началото на бедствието техника и служители на ДГС-Клисура, както и командировани служители от други ДГС/ДЛС от страната, помагаша почти денонощно за почистването на пострадалите населени места. Извършва се ремонт със собствена техника на алтернативни горски пътища или изграждане на временни такива за осигуряване на достъп до горските територии, временно, докато се проведат процедурите по проектиране и основен ремонт на главните горски пътища. Предоставена е и помощ от други стопанства.

2.4 .ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК ДГС “КЛИСУРА” КАТО РАБОТОДАТЕЛ КЪМ НАЧАЛОТО НА 2022г. ДГС “Клисура” осигурява директна заетост на 59 човека в т.ч. на ръководни длъжности, лесничей, горски стражари и др. Импиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др. Служителите на стопанството до голяма степен се чувстват “защитени от държавата”, за което способства и подписаният Колективен трудов договор. В ТП ДГС-Клисура е сформирана и синдикална организация към КТ Подкрепа. През 2022г. няма постъпили жалби от страна на работещите в ДГС-Клисура.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда. През последните години в ДГС “Клисура” няма случай на сериозни трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции. При проверка на регистъра на трудови злополуки /по индикатор 2.3.4, съгласно изискванията на Стандарта за отговорно управление на горите/, съпоставени с данните от статистическата информация за трудови злополуки на НОИ, съставляват 0,01% от общия брой за горския сектор на национално ниво. Тези данни доказват, че осигурените условия от ръководството на ДГС-Клисура са достатъчно ефективни установените досега условия, практики и оборудване могат да продължат да се прилагат и използват и през настоящата 2023г. През отчетния период няма докладвани случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз, няма постъпили жалби от страна на работещите в ТП "ДГС – Клисура.

2.5.ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ. Възлагането на дейностите в горските територии - дърводобив става съгласно разпоредбите на Закона за обществените поръчки и специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДГС може да предостави до една трета от годишното си ползване на

дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и да е налице желание за допълнителни гаранции този дял да бъде още по-голям. На практика, половината от фирмите работещи на територията на стопанството са местни. Дърводобивните фирми, като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация с ръководството и служителите му и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания произтичащи от националната нормативна уредба, която ДГС трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. Не са рядкост случаи на нелоялна конкуренция на местно ниво, но външните фирми са онези, които притесняват местните предприемачи. Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горскопътна мрежа. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища). Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

2.6. ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Територията на ДГС „Клисура“ се използва за паша“. Не бяха идентифицирани съществуващи или потенциални негативни социални въздействия в следствие дейността на ДГС по осигуряване на паша. Събиране на недървесни горски продукти-Нивото на зависимост на местното население от събирането на недървесни горски продукти е сравнително слабо и този поминък не следва да се счита за безалтернативен. Ангажираността в този вид дейност има ясно изразен сезонен характер, варира през годините в зависимост от наличния ресурс и е с по-ясно изразена активност на населението от Розино. Не са констатирани и проблеми с ограничаване на достъпа за събиране на недървесни горски продукти за лично ползване.

2.7. ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА По важните представители на животинския свят, които обитават постоянно или временно района и имат пряко или косвено значение за ловното стопанство са следните: благороден елен, сърна, дива свиня, заек, катерица, вълк, лисица, чакал, дива котка, язовец, белка, видра, невестулка, черен пор, скитащи кучета и котки, пъдпъдък, яребица, гривяк, гургулица, гугутка. Мнението на ловците е, че дивечовите запаси в района намаляват с изключение на популациите на сърната и пъдпъдъка. Общата площ в ловностопанско отношение в района на дейност на ТП ДГС „Клисура“ възлиза на: • за района на землище Клисура – 10814,7 ха от които 7424,0 ха са горски фонд и 3390,7 ха земеделския фонд. От тази площ 10727,7 ха се считат като „годни за целенасочено развъждане на дивеча“. • за района на землище Розино – 16019,0 ха от които горски територии са 10 208,5 ха, а земеделски земи, водни площи и други – 5 810,5 ха. От общата ловностопанска площ 15 544,1 ха са пригодни за развъждане на дивеч. Територията в ловностопанско отношение е разделена на 6 ловностопански района, които са предоставени за стопанисване и ползване на дивеча на ловците от съответните ловни дружини. Всички ловни дружини - Клисура, Розино, Хр. Даново, Кърнаре, Иганово и Слатина са в състава на Ловнорибарско сдружение ЛРД гр. Карлово. От направените проверки за изпълнение на ловностопанските мероприятия е установено, че се полагат грижи за дивеча, произтичащи от ЗГ и ППЗЛОД. За всички ловностопански райони са раздадени контейнери за проба за Африканска чума по свинете /АЧС/. Извършват се претървания от служители по график в територията на ГСУ, като всеки понеделник се докладва с рапорт. На територията на стопанството има изградени места за първична обработка на отстрелян дивеч, както и ями за

странични животински продукти ЖСП и ями за заграбване, съгласно указания на ИАГ и изисквания на БАБХ За изминалата 2022г. е проведена пролетна и есенна таксация на дивеч. Данните показват , че е достигнат допустимия запас при повечето видове, обект на лов . Данните от мониторинга и таксацията посочват , че към 31.12.2022г.популациите от защитени и застрашени видове растения, животни и местообитания са стабилни за режима на опазване в който се намират.

Ловът може да се счита за традиционно занимание за района, като ловците са пряко за заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база за дивеча, поддържане на зони за спокойствие на дивеча и др. За територията на стопанството са регистрирани 232 бр. ловци. Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДГС в положителна насока. Самото ДГС подпомага ловците участвайки в таксациите и борбата с браконьерството. Очакванията на ловците и в бъдеще са свързани с подпомагане на дейността по тези направления, както и поддържане на дребно-машабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ДГС в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба. Контролът от страна на горското стопанство по отношение на стопанисването, опазването и ползването на дивеча е на необходимото ниво. Счита се че браконьерството не представлява съществен проблем.

2.8.РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДГС

ДГС „Клисура“ не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях, част от ДГФ са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура. При проведените интервюта с представители на туристическия бранш не са идентифицирани силно негативни социални въздействия от дейността на ДГС. При все това, от туристическите дружества се споменават случаи (като цяло на територията на РДГ Пловдив) за сеч в близост до чешми и туристически пътеки, както и за случаи на отсичане на дървета с туристическа маркировка. ДГС предприема по активни мерки за популяризиране на докладите за ГВКС и за в бъдеще ще продължава да търси информация от туристическите дружества за допълнителни предложения за обекти/ територии, които да бъдат включени като такива с висока консервационна стойност.

Б/ Примери за позитивен екологичен външен ефект

2.1.ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ За възпроизводство на горите на територията на ДГС „Клисура“ се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи. Залесяването е съвсем ограничено поради малкото налични площи. При анализа на тези сфера на дейност на ДГС не се констатира негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство.

2.2.ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване. За територията на ДГС „Клисура“ не са констатирани проблеми с водоснабдяването произтичащи от една или друга горскостопанска дейности (напр. сеч във вододайна зона). Проблеми не се очаква и в бъдеще, тъй като основната част от водните ресурси за битови нужди идват от Стара планина, а дейността на ДГС е

съсредоточена в Средна гора. Според местното ВиК дружества ДГС е напълно наясно със ситуирането на санитарно охранителните зони в ДГФ и режимите в тях, последните се спазват, и е налице добра комуникация между двете организации.

2.3.ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ Опазването на горските територии от страна на ДГС се осъществява 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ДГС е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Пловдив и да съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Пловдив чрез мобилни групи. В охраната на горите пряко са ангажирани 12 бр. горски стражари. В длъжностните характеристики на старши лесничеите, помощник лесничеите, лесничеите, заместник директора и директора на стопанството също са включени задължения по охрана. По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ДГС в тази насока. За дейностите по опазване на горските територии са определени служители от стопанството, на които са им поверени, със заповед на директора, охранителни участъци, за които отговарят. Със заповед на директора се определят и изготвят графици за дежурните служители през празничните и почивните дни.. Има изготвени процедури за реагиране и създаване на спешна организация и потушаване на горски пожари. За отчетния период са осигурени средства за поддържане на 16046л.м съществуващи минерализовани ивици. На територията на стопанството за 2022г. са регистриран 3 броя горски пожари на площ от 15дка.. На Служители от ДГС-Клисура взели участие в гасенето на горски пожари -16, служители на РС ПБЗН-гр. Карлово, взели участие в гасенето на горски пожари за 2022г-18, доброволци-65. Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото. Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. В стопанството има одобрени схеми за начина на оповестяване при възникване на горски пожари. В началото на всеки месец се изготвя График за дежурства.

С цел повишаване на ефективността на дейностите по опазване на горските територии държавна собственост, в обхвата на ЮЦДП, град Смолян и предотвратяване на нарушения, включително и подобряване на контрола по спазване на Закона на горите и подзаконовите нормативни актове са предприети следните мероприятия от Утвърдения план съгласно Заповед с №238/22.07.2021г. на директора на ЮЦДП. Всеки понеделник на служителите на „ДГС-Клисура“ в периода обявен със Заповед №РД-20-57/14.04.2022г. на Областния управител-област Пловдив пожароопасен сезон е извършван инструктаж на служителите, пряко ангажирани в гасенето на горски пожари за спазване на утвърдените със Заповед №РД-09-354/08.04.2019г. на Министъра на земеделието, храните и горите Правила за ЗБУТ в горски територии. Инструктажите се отразяват по надлежния ред в Книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа. През 2022г. са извършени множество проверки на обектите за добив на дървесина, по време на ловни излети, на МПС-та транспортиращи дървесина, на

защитени територии и др. На обектите за добив на дървесина са съставени констативни протоколи по дисциплината на ползването. В повечето случаи се касае за несъбрана вършина и висока сеч. Също така регулярно се попълват и чек-листи за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване изискванията за изпълнение на горскостопански дейности от извършени периодични проверки. При тях няма констатирани големи нарушения. Дадени са препоръки за редовно осигуряване на предпазни ръкавици и поставяне на табели „Внимание води се сеч“. До края на годината са съставени 36бр. акта по ЗГ, по ЗЛОД няма констатирани.

За 2022г.извършени са общо1873проверки в т.ч. 180 проверки на ловци, 328 бр., за други физически лица, 950 бр. проверки за обекти на дърводобив. *Общо с 1140 броя повече проверки от предходната 2021г.* През 2022г. са извършени планови проверки по документи и на терен от експерт контролори на ЮЦДП-Смолян. От съставените протоколи става ясно, че дейностите извършвани от ДГС-Клисура са извършени съгласно националното законодателство и няма констатирани големи нарушения.

2.4. ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по заден план. Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана група за бързо реагиране. Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа и липсата на адекватни технически средства за борба с пожарите в силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите и своевременното им локализиране.

2.5. ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

Територията на ДГС "Клисура" е сравнително богата на биологично разнообразие. На територията на стопанството са обявени две защитени територии – защитени местности, „Борсук кая“ и „Върлишница“, по Закона за защитените територии и 5 защитени зони (3 зони за опазване на местообитанията, 1 зона за опазване на местообитанията на птиците и 1 обща зона) по Закона за биологичното разнообразие. В обхвата на ДГС-Клисура са определени територии с Висока Консервационна Стойност както следва : **В ДГС „ Клисура „попадат части от пет Защитени зони:**

Защитени зони обявени по Директива92/43/ЕЕС от 21 май 1992година,за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана за краткост Директива за местообитанията): -Защитена зона „Средна гора” с идентификационен код BG0001389,приета с решение №661/16.10.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г.,с обща площ-6341.2хектара,от които залесена 5179.0ха и незалесена 1162.2ха.

- Защитена зона „Централен Балкан - буфер ” –” с идентификационен код BG0001493приета с решение №802/04.12.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г.- с обща площ 973.7ха,от която залесена 674.0ха и незалесена 299.7ха.

- Защитена зона „Река Стряма“ с идентификационен код BG000429,приета с решение №122/02.03.2007г. и актуализирана с РМС №122/02.03.2007г,с обща площ 102.1 ха.,от която залесена 91.9 ха и незалесена 10.2 ха.

Защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година, за опазването на дивите птици (наричана за кратко директива за птиците):

- Защитена зона "Средна гора" – с идентификационен код BG0002054, обявена със Заповед №РД-273/30.03.2012 на МОСВ- с обща площ 6044.1, от която залесена 4968.7 ха и незалесена 1075.4 хектара

- Централен Балкан BG00002128, приета с обявена заповед №РД-321/04.04.2013 г. на МОСВ с обща площ 1162.5 хектара, от която залесена 5179.0 ха и незалесена 1162.2 ха.

На територията на ДГС "Клисура" попадат следните горски територии, които са обявени съгласно Закона за защитени територии /ДВ бр.133 от 11.11.1998 г./

1. Защитена местност "БОРСУК КАЯ"-обявена със Заповед №535/04.06.1986 г./Дв бр.47/1986 г./ на КОПС като буферна зона на поддържан резерват „Чамджа“, прекатегоризирана със Заповед №РД-779 от 16.10.2007 г. като защитена местност „Борсук кая“, с обща площ 47.7 ха, от която 43.8 ха залесена и 3,9 ха незалесена.

2. Защитена местност "ВЪРЛИШНИЦА"-обявена със заповед №3572/30.12.1966 г. на МГПП за историческо място и прекатегоризирано със заповед №РД-327/31.03.2003 г. На МОСВ-с обща площ 188.9 ха от която залесена 177.4 ха и незалесена 12.4 ха.

Прилагат се препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности. Мониторингът на тези ВКС, включва периодични наблюдения. Разработени са формуляри за теренно попълване, приложени са и снимки в доклада за ГВКС за правилно разпознаване на установените растителни и животински видове с консервационна стойност на територията на стопанството. При всяко изготвяне на карнет-описа и на технологичния план се отразяват съответните видове ВКС, към които се числи даденото насаждение. На база теренни наблюдения се дават предписания за изпълнение на горско стопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на стопанството се следи за правилно прилагане на поставените изисквания по отношение на ГВКС, на видове и местообитания. Анализът от извършения мониторинг до момента показва, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно Стопанството прилага мероприятия за предотвратяване и свеждане на почвената ерозия в следствие на ГСМ до минимум. В насажденията с изведени сечи има налична и достатъчно количество мъртва /стояща и лежаща / дървесина. При провеждане на сечи се запазват стояща и лежаща мъртва дървесина и загиващи дървета, които са не по-малко от 10% от запаса на насаждението преди сечта, като не по-малко от 5% е стояща мъртва дървесина. Мъртви дървета, застрашаващи безопасността на хора и съоръжения в гората, се повалят и оставят като лежаща мъртва дървесина. Прилаганите лесовъдски мероприятия се съобразени с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.

II. Анализ на негативните въздействия При извършване на настоящия анализ бяха взети под внимание, като примери, следните типове негативни екологични външни фактори: замърсявания в следствие на горскостопанските дейности; унищожаване на някои видове организми; влошаване състоянието на някои групи и популации на видове; унищожаване на екосистеми; влошаване състоянието на екосистеми; негативно въздействие върху водните ресурси; свлачища или унищожаване на горски пътища; уплътняване и ерозия на почвата; залесявания с неподходящи видове/ влошаване на здравословното състояние на насажденията, увеличаване риска от пожари, влошаване на екосистемните функции, разпространение на инвазивни видове;/ намаляване на устойчивостта на насажденията и горските екосистеми по отношение на биотични и абиотични фактори; предписания от проверки на други административни органи относно изпълнението на горскостопанските дейности;-трансформация от горски територии в негорски територии и др., както и следните

типове негативни социални външни ефекти: незадоволяване на нуждите от дървесина; ограничаване на ползването по НДГП; ограничаване или неосигуряване на достъп до горски територии; нарушаване на правата на собственост и ползване; нанасяне на имуществени вреди негативно въздействие върху пътната и комуникационна инфраструктура, водопреностната и електропреностната мрежа; негативно въздействие върху обекти важни за местните общности/туризъм, рекреация, образование, религиозни и културни средища, места с историческа значимост и др./; Всяка една планирана горскостопанска дейност има риск да окаже някакъв процент негативен екологичен ефект. Затова ДГС взема мерки негативния екологичен ефект да бъде сведен до минимум или избегнат, като спазва принципите и изискванията на Националния стандарт по горска сертификация. Във всеки технологичен план се отразяват местата за събиране на всички битови и промишлени отпадъци и изнасянето им извън горски територии, като се изхвърлят на определените за това места. за да се предотврати замърсяването на водоизточниците се вземат мерки за опазване, извършва се инвентаризация и постоянен мониторинг на водните течения, водните тела, крайречните зони и тяхната екологична свързаност. При наличие на свлачища или унищожаване на съществуващи горски пътища в следствие на поройни дъждове, пътищата се ремонтират до възстановяването им. Ако се установи уплътняване и ерозия на почвата в следствие на претоварване на транспортните средства при превоза на дървесина, щетите се отстраняват своевременно. При продължително влошени атмосферни условия-завишена влажност, не се допуска транспортиране на дървесина при силно преовлажняване на горските пътища с цел недопускане на повреди от ерозия и уплътняване на почвите. При извършване на горскостопански дейности се вземат мерки за опазване на туристическите маршрути. При наличие на постоянни водни течения, преминаващи през или по границата на насажденията предвидени за сеч, се оставя 10-15 м буферна зона, която се отразява в карнет-описа и технологичния план на насаждението и се описват мерки за опазване на водното течение. През изминалата година не са констатирани повреди на водни ресурси в резултат на горскостопанската дейност. Преди маркиране на всяко едно насаждение (ДГТ) на територията на ТП "ДГС - Клисуре", границата му се обхожда с GPS-устройство и се отбелязва на терен. През последните години тази практика дава добри резултати и се избяга навлизане в съседни имоти. От проведените горскостопански дейности не са констатирани неблагоприятни въздействия върху съседни имоти или инфраструктура. Горските пътища, по които се транспортира дървесина се поддържат в добро състояние. При повреда се извършват текущи ремонти с техника на стопанството. Също така при валежи не се извършва транспортиране на дървесина с цел опазване на пътищата. Не са постъпвали сигнали за отрицателно въздействие от проведените горскостопански мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси в и в съседство с горските територии-държавна собственост Попълват се лист за предварителна идентификация на ключови елементи на околната среда и социалното въздействие, с които се дефинират мерки за опазване при маркиране и дърводобив от служителите на ТП"ДГС-Клисуре" преди маркиране и преди започване на предвидените за провеждане горскостопански мероприятия. Формулярите се попълват и прилагат към досието на насажденията. Обобщават се в доклада за ГВКС. При поискване се предоставят на заинтересованите страни. При всяко изготвяне на карнет-описа и на технологичния план се отразяват съответните видове ГВКС, към които се числи даденото насаждение. На база теренни наблюдения се дават предписания за изпълнение на горско стопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на стопанството се следи за правилно прилагане на поставените изисквания по отношение на ГВКС, на видове и местообитания. Фирмите извършващи дърводобив са запознати с изискванията на Националния стандарт за

отговорно управление на гори и изискуемата технология за добив на дървесина, информирани са да представят: валидна оценка на професионалния риск, фактури за закупени лични предпазни средства, да представят актуални договори от НАП за наетите работници, както и свидетелства за правоспособност за работа с бензинно-моторни триони. За всеки един обект за дърводобив е изготвен „Лист за проверка за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности”. На всички лица които ще извършват дейност в горскостопански обект се провежда инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. В насажденията, в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Фирмите, извършващи горскостопанските дейности, са уведомени да опазват горските пътища и са им издадени разрешителни за достъп на превозни средства с указания за преустановяване на движението при лоши метеорологични условия. Запознати са разпоредбите на чл.115,ал1,т.2, и чл.116,ал.1,т.2 от /ЗГ/,които са в сила от 01.01.2018 г./ДВ,бр.60 от 7август 2015г/, и спазват изискването да притежават документ в съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, свързан с дейности по добив/ или преработка на дървесина. Издадени са общо 378 броя разрешителни за достъп на превозни средства. През изминалата година са констатирани повреди от природни бедствия

- *ВЪЗНИКНАЛИ ПРИРОДНИ НАРУШЕНИЯ*- На 02.09.2022година на част от територията на ДГС-Клисура беше засегната от природно бедствие-наводнение. Въведено беше бедствено положение за част от Община Карлово с заповед №РД-857/02.09.2022г на кмета на общината, удължена с заповед №РД-884/12.09.2022г до 02.10.2022г. Силно е повредена пътната мрежа, като на места са отнесени участъци от трайни горски пътища, достъпът все още до някои дърводобивни обекти е силно затруднен, а някъде и невъзможен. На места са започнали свлачищни процеси, като са се образували ровини. Щетите, нанесени върху горската инфраструктура, вследствие на обилните валежи са-големи. От началото на бедствието техника и служители на ДГС-Клисура, както и командировани служители от други ДГС/ДЛС от страната, помагача почти денонощно за почистването на пострадалите населени места. Извършва се ремонт със собствена техника на алтернативни горски пътища или изграждане на временни такива за осигуряване на достъп до горските територии, временно, докато се проведат процедурите по проектиране и основен ремонт на главните горски пътища. Предоставена е и помощ от други стопанства.

Нужно е да се преценят и планират необходимите и възможни за изпълнение противоерозионни мероприятия и други нужни възстановителни дейности, реално на терен. за целта ДГС има необходимост да привлече квалифицирани специалисти за да се да се направи реална оценка на риска на по отношение на вида, честотата и степента на въздействие на природни бедствия и природни нарушения, които потенциално могат да възникнат на територията на ДГС-Клисура; Да се дефинират общи и специфични мерки, свързани с управлението на горите на територията на ДГС-Клисура, които да намалят риска от и/или смекчат негативните въздействия от наводнения и порои върху инфраструктурата и населените места.

МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се прилагат следните механизми: Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/ заинтересованите страни Провеждането на редовни консултации със засегнатите/ заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС „Клисура“.

Механизъм за разрешаване на спорове ДГС е разработило и въвело съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на: • собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии; • нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злополуки при работа за горското стопанство; • въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда. Процедурата за разрешаване на спорове е разработена с участието на заинтересованите страни като процесът е документиран. Осигуряване на публичност на ключови документи Във връзка със горската сертификация, ДГС осигурява публичност чрез своята уеб страница на: Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация ДГС ежегодно стартира информационна кампания в региона, срещи с кметове по населени места и заинтересовани страни. Като основната цел е разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на имащи отношение към съответната заинтересована страна. Ежегодно в стопанството се извършва мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление за цялото стопанство не само финансово, а и от въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на територията на ТП ДГС Клисуре, които осигуряват адаптивно управление. Оценяват се рисковете и се изпълняват дейности, които намаляват потенциалните негативни въздействия Извършва се мониторинг на изпълнението на планиращите документи. Извършва се мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление върху социалната и природната среда, както и на промените в състоянието на околната среда. Резултатите от мониторинга и оценките се анализира и резултатите от анализа се интегрират в процеса на планиране на горскостопанските дейности.

След Анализ на данните и извършена оценка на риска на основни показатели може да се заключи, че ТП ДГС-Клисуре приключва 2022г. с позитивни екологични и социални външни ефекти от своята дейност и управление . Като примери от това могат да бъдат посочени следните: Генерираните приходи са достатъчни за да покрият планираните и/или направените разходи за управление; Не са открити нарушения на изискванията за безопасни и здравословни условия на труд при проверки на контролни органи или вътрешни проверки; Честотата и тежестта на трудовите злополуки в ТП ДГС не превишават националните нива за горския сектор; Няма оплаквания от местните общности по отношение осигуряването на достъп до гората (за рекреация, туризъм, събиране на НДГП и др.) и условия за рекреация и туризъм; - изпълнени са заявките/количествата за задоволяване на нуждите на местните общности от дървесина, НДГП и лов; организирани съвместни дейности с училища; наличие на осигурен достъп до информация, публикувани са основни документи, политики и др. на уеб страницата на ДГС; Добивът на дървесина не надвишава ползването определено в горскостопанския план или програма; Добивът на лечебни растения да не надвишава максималните количества, посочени в планиращите документи и съобразени със заповедите за годишни квоти на МОСВ; Годишният отстрел не надвишава ползването на дивеча определено от ловностопанския план и разрешения отстрел основан на годишната инвентаризация на дивечовите популации; Най-малко 70% от площта на насаждението е възобновена естествено след провеждане на окончателни фази на възобновителни сечи; Площта, която се залесява с неместни видове и генотипове не надвишава 5% от залесяваната площ на стопанството; Площта, заета от инвазивни дървесни видове, не се е увеличила в сравнение с предходния отчетен период; Делът на издънковите гори не се е увеличил в

сравнение с предходния отчетен период; Залесената площ на територията на стопанството не е намаляла в сравнение с предходния отчетен период.

Планираните и проведени сечи през 2022г. дейности и мероприятия, не са указали отрицателно въздействие върху природната среда. При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2022г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответните ВКС-та. Към момента очакваме приемане на новия ГСП на ТП ДГС-Клисура, в който са проектирани само сечи с удължен възобновителен период. На територията на стопанството се запазва тенденцията за добро възобновяване след провеждане на сечи с удължен възобновителен период. Провеждат се отгледни сечи-прореждания, пробирки, селекционни, чрез които са създават благоприятни условия за нарастване на височина и по диаметър на дърветата от желаните видове. Провеждането на отгледни сечи повишава механичната устойчивост на насажденията.

Основни предизвикателства за подобряване ефективността на горското стопанство при спазване на Стандарта за отговорно управление на горите са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления-екологични, икономически и социални.

Изготвил:

/инж. Мария Арбова-лесничей ДГС-Клисура/